

God man för ensamkommande barn och ungdomar

Lagen (2005:429) om God man för ensamkommande barn och ungdomar trädde i kraft den 1 juli 2005.

Enligt denna lag ska överförmyndarnämnden utse en god man som går in och ”tar över” föräldrarnas roll när denne inte finns tillgänglig för barnet. En mera korrekt benämning av föräldrarollen i detta sammanhang är att gode mannen är en juridisk ställföreträdare i föräldrarnas eller föräldrarnas ställe. Det innebär att gode mannen företräder barnet som **vårdnadshavare** och **förmyndare**. Gode mannen har således ansvaret för barnets personliga och ekonomiska förhållande.

Några av gode mannens uppgifter

- Ansöka om uppehållstillstånd hos Migrationsverket
- Bekräfta asylansökan hos Migrationsverket.
- Ansöka under asylprocessen hos Migrationsverket om särskilt bidrag, till exempel för kläder, busskort, fritidsaktiviteter
- Hjälpa barnet, och närvara i samband med utredning hos Migrationsverket och etableringsenheten.
- Närvara vid förhör hos polis och åklagare om barnet utsatts för brott eller gjort sig skyldig till brott
- Delta vid utvecklingssamtal, elevvårdssamtal, utredningar hos skola och socialtjänst, delta vid upprättande av vårdplan
- Hjälpa barnet att få kontakt med hälso- och sjukvård
- Träffa barnet och etablera ett förtroende samt hålla kontakt med boendet där barnet bor.
- Verka för en familjeåterförening
- Ansöka om studiebidrag

- Medverka till att teckna hyreskontrakt innan barnet fyllt 18 år, om eget boende är det bästa för barnet

Vad ingår inte i gode mannens uppdrag?

- Gode mannen kan inte ansöka om barnbidrag för barnet. Det är socialtjänstens uppgift.
- Till skillnad från en förälder har gode mannen inte ansvar för den dagliga omvårdnaden och tillsynen av barnet, och inte heller någon försörjningsplikt. Om gode mannen får vetskap om brister i den dagliga omsorgen måste hen dock reagera och agera för barnets bästa.
- En god man kan som regel inte förväntas följa med barnet till skolan, läkare eller fritidsaktiviteter. Det är snarare en uppgift för personalen på boendet där barnet vistas, familjehemmet eller en social kontaktperson, som socialtjänsten tillsatt. Trots denna begränsning kan det ändå vara så att barnet vill att gode mannen blir den som följer med som mänskligt stöd vid exempelvis ett känsligt läkarbesök.

Gode mannen har ingen lagstadgad tystnadsplikt men ska självklart inte föra vidare känsliga uppgifter till utomstående. Gode mannen ska inte heller föra vidare information som berättats i förtroende. Om överförmyndarnämnden får kännedom om att det skett överträdelse kan det vara skäl för att gode mannen entledigas.

Särskilt förordnad vårdnadshavare, SFV för ensamkommande barn och ungdomar

När barnet fått permanent uppehållstillstånd ska en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare utses för barnet. Den gode man som förordnades när barnet kom till Sverige ska då ersättas av en särskilt förordnad vårdnadshavare. Gode mannen har dock kvar sitt uppdrag till dess en särskilt förordnad vårdnadshavare utses. Det är tingsrätten som fattar det slutgiltiga beslutet om vem som blir SFV på förslag från socialnämnden. Skulle det bara återstå ett halvår innan barnet fyller 18 år, kan det vara rimligt att godmanskapet kvarstår. Överförmyndarnämnden har tillsyn över förmynderskapsdelen.